

תקות מנחם

גיליון מס'

161

י"ל לקראת ש"פ חוקת-בלק (באר"ק בלק) - י"ב תמוז
הי' תהי' שנת סגולות טובה

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי הרמב"ם
ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות ב"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אד"ש מלך המשיח, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם, להראות ולהוכיח הנראה לענ"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו, הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש. ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר אהבה - ד'

מחזור כ"ח שנה כ"ו

בעז"ה יום ד' פרשת קרח (בארה"ק חוקת) ב' תמוז

הי' תהיה שנת סגולות טובה - שנת הקהל

המשך סיום הלכות מילה (בי') וסיום סדר תפילות לכל השנה וכל ספר אהבה והתחלת ספר זמנים - הלכות שבת ביום ועש"ק קרח (בארה"ק חוקת) ד' תמוז.

דא גזירת אורייתא

א. בנוסף למ"ש בגליון הקודם (מס' 160), שהמילה היא ענין ה"חוקת" - חקיקה וחותמת בגוף האדם, ובארה"ק הסיום הוא בפרשת חוקת, וגם בחו"ל במנחה דשבת כבר קוראים חוקת; יש להוסיף עוד קשר ורמז ברור במילה חוקת לענין הברית מילה; כי הברית מילה נקראת בתרגומים (אונקלוס ויונתן בן עוזיאל) "גזירה"; מהפעם הראשונה שנוכרת מצות המילה בסיום פרשת לך לך¹ "המול לכם כל זכר: ונמלתם את בשר ערלתכם" ומתרגמים "מגזר, תגזרו", וכך גם בשאר המקומות שבפרשה זו ובמקומות אחרים בתורה שמוזכרת המילה, כמו למשל בפרשת וירא שנאמר² על יצחק, שהיה הראשון שנימול לשמונה ימים, "וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים", מתרגמים "וגזר". ועל הפסוק בפרשתנו³ "זאת חקת התורה" מתרגמים (אונקלוס ויוב"ע): "דא גזירת אורייתא".

ויש לבאר הקשר כי כריתת ברית הוא קשר שלמעלה מהשכל וטעם ודעת שעושים חברים, שמבטא שבכל מצב שיבוא, יישאר הקשר של אהבה ביניהם, אפילו אם יהיו סיבות שכליות שיכולות להפריע ולהפר את

האהבה. וכך גם ברית המילה היא חוק ומצוה שלמעלה מטעם ודעת שעושה חותם ביהודי, שבכל מצב הוא קשור לעם ישראל ולקב"ה בקשר שלמעלה מטעם ודעת, ובמסירות נפש בלתי גבולית.

והוא הענין ב"חוקת התורה" שמבטא את סוג החוקים שבתורה שהם המצוות העל-שכליות שלמעלה מטעם ודעת שע"י קיומם נעשית חקיקה ביהודי (כמו ההתאחדות עם האבן באותיות החקיקה) וקשר עצמי של מסירות נפש שלמעלה מטעם ודעת. וכל זה מתבטא גם במילה גזירה.

* * *

סיום סדר התפילות

ב. כמו שכתבנו לעיל ש"חוקת" - מבטא את ענין החקיקה שעושה את החיבור של האות עם הדבר שנחקק בו, כך גם המילה תפילה מורה על ענין החיבור, כמ"ש⁴ "נפתולי אלוקים נפתלתי", שהכוונה "נתחברתי", כמבואר בחסידות שזהו תוכן ומשמעות ענין התפילה.

⁴ ויצא ל, ח.

¹ יז, י-יא.

² כא, ד.

³ יט, ב.

וכן מובאת ע"י הדוגמא מהמשנה "התופל כלי חרס" שגם משמעותו מחבר.
ויש לקשר זאת עוד עם פרשתנו שכאן כתוב בתחלת הפרשה⁵ "צמיד פתיל", ובפירוש רש"י עה"פ אומר בד"ה "פתיל": "לשון מחובר, בלשון עברי. וכן נפתולי אלוקים נפתלתי נתחברתי עם אחותי; ועל הפסוק בפרשת ויצא "נפתולי אלוקים נפתלתי", אומר רש"י: "מנחם בן סרוק פירשו במחברת צמיד פתיל, חיבורים מאת המקום נתחברתי עם אחותי לזכות לבנים".

ואח"כ אומר "באונקלוס תרגם לשון תפילה, כמו נפתולי אלוקים נפתלתי. כמה בקשות החביבות לפניו, נתקבלתי ונתערתתי כאחותי. נפתלתי, נתקבלה תפילתי.

רואים מהנ"ל שהמילה והתפילה קשורה בענין החיבור כמו "צמיד פתיל" שבפרשתנו וכמו נפתלי שיש בו גם את שני הפירושים.

וי"ל ההוראה הפנימית בזה; שהתפילה בכוונה היא חיבור מושלם וצמיד פתיל להציל האדם מן הטומאה הרוחנית, שזהו תוכן תחילת פרשתנו ענין הטומאה והטהרה.

וכל זה הוא ע"י שמחשיב את עצמו ומרגיש "ככלי חרס"; בביטול כלפי ה' ובענווה, כי מתפלל בכוונה בחיבור וביטול לה'.

מסתכלין כלפי מעלה

ג. ואולי זהו הקשר גם למה שכתוב בהמשך הפרשה⁶ "עשה לך שרף ושים אותו על נס והיה כל הנשוך וראה אותו וחיי" שבא בהמשך למ"ש קודם⁷ שעם ישראל בקשו את משה: "התפללו אל ה'"; ויסיר מעלינו את הנחש, ויתפלל משה בעד העם". ואומר רש"י בסיום ד"ה "כל הנשוך": ואמרו רבותינו⁸, וכי נחש ממית או מחיה, אלא בזמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדים את ליבם לאביהם שבשמים היו מתרפאים, ואם לא היו נימוקים (נ"א ניזוקים)" היינו שהתפללו בכוונה ובביטול כלפי שמיים והיו ניזולים.

והאדמוה"ז בלקו"ת⁹ כותב על המילים במשנה זו, "מסתכלין כלפי מעלה, ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, שהכוונה היא לתפילה ובמיוחד לאותיות ותיבות התפילה (כמ"ש שם: "ועיקר הדביקות הוא בתפילה, שהתיבות הם יותר קרובים להבנת האדם"), מתאים למה שלומדים כעת ברמב"ם את "סדר נוסח (מילות) התפילה".

אהבה משולשת

ד. סיימו את ספר אהבה למחרת ג' תמוז, היום הקשור לעבודת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו [כי הרי לא שיך ח"ו ענין של הסתלקות, כי "צדיק יסוד עולם" - על ידו וע"י גופו הגשמי עוברים ובאים כל ההשפעות לעולם, ולא מתאים לומר "יתיר מבחיוהי", אלא כל העניינים הם "בחיוהי ויתיר", וכמו שאומרים ב"שמונה עשרה" "וקדושים בכל יום יהללוך סלה", היינו שהצדיקים הקדושים כל הזמן עולין בקודש לדרגות הגבוהות יותר], ויעקר עבודת אד"ש תמיד היא בקו האהבה אהבת ה' ואהבת ישראל [והרי אהבת ישראל נובעת מאהבת ה' כמ"ש ב"היום יום", "דאובה מה שהאהוב אוהב". וע"ד מה שקוראים בזהר¹⁰ בסיום "תיקון ליל שבועות", שמביא הפסוק¹¹ "הוי שמעתי שמעך יראתי", אמר רבי שמעון "אנן בחביבותא תליא מילתא שנאמר¹² 'אהבתי אתכם אמר ה'", היינו שעבודת רבי שמעון בר יוחאי היא בקו האהבה אהבת ה' אהבת התורה ואהבת ישראל.

וזהו דרכו של כ"ק אד"ש מה"מ, להדגיש את האהבת ה' ואהבת ישראל, ותמיד לקרב יהודים מכל הסוגים והחוגים ולקרבן ולמשכן בחבלי עבותות אהבה, ומורה לנו תמיד לחפש את הזכות והחיוב שבכל אחד ואחד.

ומעניין מאד!; שבכלל אין נוסח חב"ד בתיקון ליל שבועות, (ואומרים הנוסח המודפס הרגיל, הנהוג בכל הקהילות) לבד מה שאד"ש מה"מ הורה להוסיף בסיום התיקון, הזהר על מה שהיה כרגיל מודפס בספרים בסיום הזוהר, ואד"ש ביקש להוסיף בדברי רשבי" "אנן בחביבותא תליא מילתא", שמדבר על העבודה והאהבה. ומודפס שני פסוקים בעני"ז אהבת ה' ואהבתו לישראל והורה להדסיס ססוק שלישי [אולי קשר שבקשר לחג השבועות אומרת הגמ'¹³ אוריין תליתאי לעם תליתאי כו']: "מאהבת ה' אתכם"¹⁴, ובפשטות כי זהו עניינו ותכלית עבודתו של אד"ש, היא בהדגשת קו האהבה, האהבה המשולשת; אהבת ה', אהבת התורה ואהבת ישראל, ופחות בענין מדת הגבורה והיראה.

אהבת ישראל בלא שום קפידות

פעם בהתוועדות דיבר אד"ש בחריפות על ענין הדרוש תיקון. ואמר: "אמרו לי שלפלוני קרה ענין בלתי רצוי, בגלל שהוא לא ציית לדברי", ופניו הרצינו, ואד"ש מה"מ הכריז: "פון מייני ד' אמות קומען נישט ארויס עניינים פון היפך הברכה...!" = מהד' אמות שלי לא יוצאים עניינים של היפך

¹⁰ אידר רבא קכו, ב.

¹¹ תבוקק ג, ב.

¹² מלאכי א, ב.

¹³ שבת פח, א.

¹⁴ ואתחנן ז, ח.

⁵ יט, טו.

⁶ כא, ח.

⁷ פסוק ז.

⁸ משנה בסוף פי"ג דר"ה כט, א.

⁹ סא, ד. ד"ה ויעש משה נחש נחושת וגוי.

הברכה...!) היינו שסביב אד"ש מה"מ יש רק טוב וחסד ואהבה, ולא שייך עניינים של דין וקפידא! ואולי אפשר לפרש מה שאומרים ברבש"ע בתחילת ק"ש שעל המיטה "ולא ייענש שום אדם בסיבת" גם כמו "בסביבת". [ואולי אצל רביים אחרים שייך קפידות, אבל אד"ש מה"מ מכריז שאצלו לא שייך! וכנראה כך צריך להיות אצל כל אחד המקושר והנמנה על דגל אד"ש!!].

י"ב סיון, אלא בגלל שכל יום ותאריך בחודש, קשור עם אותו מספר יום בכל החדשים. ואמר ע"כ: "אמנם לא ראיתי ענין זה כתוב בחסידות, אבל כך מונח אצלי! ומי שרוצה לקבל זאת יקבל, ומי שלא יהיה לו אשר לו!" היינו שענין זה והמשמעות של ה"זמנים", הוא עצמי ונפשי אצל אד"ש! ומי שמקבל מתקשר אליו, ולא, שיחפש כרמים אחרים...

מה טובו אהליך יעקב!

ז. סיום סדר התפילות היה בארץ ישראל בערב שבת פרשת חוקת (ובחוו"ל פרשת קורח) המברך את פרשת (חוקת-) בלק. ונוהגים להתחיל התפילה כשבאים לביהכנ"ס בפסוק: "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל", שקאי על בתי כנסיות ובתי מדרשות, כמו שהגמ' אומרת בסנהדרין¹⁶.

"תקות חוט השני"¹⁷ – סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. חוקת - גזירה, ומילה חקיקה וגזירה.
- ב. חוקת - חקיקה וחיבור ותפילה - מל' חיבור.
- ג. תפילה - צמיד פתיל.
- ד. ע"י תיבות התפילה מכוונים ומסתכלים כלפי מעלה.
- ה. עבודת אד"ש מה"מ בקו האהבה - אנו בחביבותא תליא מילתא.
- ו. אד"ש מה"מ מלכות - זמנים.
- ז. ויהפוך ה"א את הקללה לברכה כי אהבך ה"א.
- ח. תחילת התפילה, מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל, מפרשת בלק.

ויהפוך ה"א הקללה לברכה!

ה. סיימנו את ספר אהבה ביום ד' פרשת קרח (ובארה"ק חוקת) "מעלי דשבתא המברך את פרשת (חוקת) בלק; ובקשר לברכות של בלעם נאמר בפרשת כי תצא¹⁵: "ולא אבה הוי' אלוקיך לשמוע אל בלעם, ויהפוך ה"א לך את הקללה לברכה כי אהבך הוי' אלוקיך!". [וי"ל בל"ק - ר"ת - ברכה לא קללה, או מהסוף להתחלה: קללה לברכה!]

כל יומא ויומא עביד עבידתיה

ו. למחרת ג' תמוז גם מתחילים את ספר "זמנים" ברמב"ם, ורואים קשר בולט של אד"ש עם ענין הזמנים, כי הוא תמיד אומר ומורה שיש ללמוד הוראה ומשמעות הזמנים והתאריכים גם של ימי השבוע וגם של ימי החודש, ו"שכל יומא ויומא עביד עבידתיי", שכתוב בזהר על שבעת ימי בראשית, אומר אד"ש שכן הוא גם בכל ימי השבוע בכל הזמנים והשנים, וגם שלכל מספר היום בחודשים יש את משמעותו והוראתו בתורה ובאהבת ה'.

כ"ק אד"ש מה"מ אומר תמיד ומורה ש"צריך לחיות עם הזמן!" היינו ללמוד את ההוראות הקשורות עם פרשת השבוע והתאריך, ובאופן שחיים זאת וגם נותנים ומכניסים חיות בזמן. ולמרות שאד"ש אומר תמיד שזהו פתגמו של האדמו"ר הזקן; אבל אצל האדמו"ר הזקן אי אפשר לדעת כמה פעמים אמר זאת, ואולי אפילו רק פעם אחת, אבל אד"ש אומר ומדגיש זאת ריבוי פעמים בכל הזדמנות תמיד, ומורה כל פעם איך ליישם זאת ולהביא זאת לפועל.

ואולי בגלל שאד"ש הוא הנשיא השביעי מאדמו"ר הזקן, קשור בספירה השביעית, "ספירת המלכות", שעניינה וממנה נברא המקום והזמן, ולכן הוא זה שתמיד אומר ומלמדנו ש"צריך לחיות עם הזמן!"

לא תתגודדו!

בקשר למה שכתבתי בגיליון קודם (מס' 157) ע"ד חומר האיסור בב' בתי דינים בשכונה אחת, והיו אברכים ששאלוני שיש שההלכה לא ממש חלה על מצב הבי"ד בשכונה בהווה. והתשובות;

א) הכוונה לא היתה כ"כ אם הדבר אסור ממש בהלכה ובאיסור "לא תתגודדו" שע"כ יש שקו"ט מהו הגדר, אבל

פעם דיבר אד"ש מה"מ בשיחה לילדי "צבאות ה" בסיים ימי התשלומין דחג השבועות - י"ב סיון, ואמר שי"ב סיון קשור ל"ב תמוז, לא רק בגלל שהוא ל' יום לפני חג הגאולה

¹⁶ קה, ב. חי. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" - מלשון "יקו וחבל" (שבו הורידה המרגלים של יהושע, ובו תלו משפחת רחב תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" - להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשוה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

¹⁵ תצא כג, ו.

עריכת הבחירות המשיכו ללחום נגד מינוי הרבנים, וממשיכים הלאה ללחום ולהפריע לתפקודם.

ולכתחילה אמר וכתב אד"ש בקשר לועד רבנים הנ"ל: "מי ברא אלה!?" ורק אחרי שהבטיחו לו ברור שלא יתערבו בכלל בשום דבר שיש לו קשר לשכונת קראון הייטס, הסכים אד"ש בדיעבד בתנאי זה.

והמדהים הוא! שביום שהכריזו על הקמת הוועד רבני הכללי, היה שיעור היומי ברמב"ם הלכה זו שלא יעשו שתי בתי דינים בעיר אחת, בגלל המחלוקת.

--- אין רב ראשי בחב"ד!

סיפר לי הרה"ת גרשון בער ז"ל גייקאבסאהן שהיה עורך העיתון באידיש "אלגעמיינער זשורנאל":

באותה תקופה הגיע אליו א' מהצד השני עם "קעש" (כסף מזומן) אלפים רבים (וכידוע שבעדת קורח לא חסר כסף), ובקשו לפרסם בעיתון כתבה ומודעה על דף שלם, שהיות שהרבי לא מרוצה מועד רבני השכונה, לכן הקימו הועד הכללי כבי"ד על כל רבני חב"ד (מעין רבנות ראשית).

ור' גרשון בער ענה לו שיש לו הוראה מאד"ש שאסור לו לפרסם שום דבר שמוזכר חב"ד או ליובאוויטש, רק אם יקבל רשות מהרבי, ויוכל לפרסם רק אחרי שיקבל רשות.

הוא כתב ע"כ לרבי, וע"כ ענה לו הרבי (בכתי"ק) וז"ל: "כפשוט, הנני שבע רצון מועד רבני השכונה שליט"א, ויאריכו ימים על ממלכתם.

אין רב ראשי בחב"ד, ולא יהיה". וכמובן שהרבי אסר לפרסם עד"ו.

ובזכות ביטול המחלוקת תבטל סיבת הגלות, ותתגלה הגאולה מי"ד מ"ש נאו!

לזכות

החתן התמים שניאור זלמן שיחי והכלה חנה רבקה שתחי לרגל שמחת ה"לחיים" למזל-טוב, ובשעה טובה ומוצלחת!

ביום ד' פרשת שלח כ"ה סיון ה' תהיה שנת סגולות טובה

שיבנו בנין עדי עד על יסודי התורה והחסידות מתוך בריאות הרחבה ואושר ושמחה תמיד כל הימים! ויזכו לקבל פני משיח צדקנו מי"ד ממ"ש נאו!

נדפס ע"י אב החתן הרה"ת יעקב שיחי ספיטצקי והורי הכלה הרה"ת מנחם מענדל הלוי שו"ב וזוגות דאבא שיחי לוי

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

הכוונה לחומר הענין ברוח הדברים, כמ"ש הרמב"ם, "שזה נוהג כפי בי"ד זה, וזה נוהג כפי בי"ד זה, ודבר זה מרבה מחלוקת בישראל!" ז.א. שכ"ט צריך לעשות כל שביכלתו לבטל ולמנוע המחלוקת, ולא להחזיק בה.

וכמו שהגמ' אומרת בסנהדרין: "כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו שנאמר (בפר' קרח): "ולא יהיה כקרח וכעדתו!" ואין הכוונה להצביע איך הגענו למצב זה, אלא שאנו אמונים ע"ז, ובפרט שצריכים לעשות הכל לקדש שם שמים ושם חב"ד, שבכרם חב"ד, לא יהיה פרץ וצווחה.

וכתבנו שמעניין, שהלכה זו כתובה ברמב"ם בהלכות עבודה זרה וחוקות הגוים, לא בהלכות סנהדרין, וגם הרמב"ם אומר שזה נכלל באזהרת "לא תתגודדו" למרות שבפשטות יכלו לומר ש"לא תתגודדו הוא רק אסמכתא". [והרמב"ם כנראה סובר שזה כמו גדר ע"ז וחוקות הגוי!] והלכה זו היא בפרק י"ב הלכה י"ד - גימטריא ז"ה חב"ד - דוד: שחיילי בית דוד - צריכים להלחם בכל נטיה של מחלוקת.

ולהוסיף שגם בפסוק בפרשת ראה כתוב "לא תתגודדו" בפרק י"ד פסוק א; ולפני"ז בתחילת הפסוק כתוב "בנים אתם לה' אלוהיכם", היינו שה' מתחנן אלינו, שכולנו בנים ואחים, ולמה נריב בפירוד לבבות!?

ובטח ברצון משותף נתעלה ממצב זה, ובעזרת ה' נביא בגילוי הגאולה השלימה גם בענין זה!

וכפי שכתבנו לא משנה אם זה ממש איסור ע"פ הלכה, ואוי ואבוי אם נתנהג ממש ע"פ הלכה ולא "לפנים משורת הדין", וחז"ל אומרים: "לא חרבה ירושלים אלא על שנהגו דיניהם ע"פ דין תורה", ולא באופן של לפנים משורת הדין ומהדרין.

שמענו מהמשפיע של ישיבת תות"ל בכפר חב"ד הרה"ת שלמה חיים שיחי קסלמן פעם בא רב א' מתנגד, שהיה רב בקהילת חסידי חב"ד [וכידוע שאם היתה ברירה חסידים העדיפו שוחט חסידי, על פני רב חסידי כי השוחט צריך להיות "ירא שמים מרבים" עם הרגשה כחוט השערה!] והתאונן בפני הרבי הרש"ב נ"ע בליובאוויטש שחסידיים מזלזלים בו ולא מכבדים אותו. וענה לו הרבי הרש"ב: "וואס קען איך טאן אז אַ רב דארף זיין קלאר אין דין, און דו ביסט שווארץ און גראב!" (=מה אני יכול לעשות שרב צריך להיות ברור בדין ז.א. ידיעה ברורה בהלכה, ומשתמע גם כפנים בהירות ועדינות, דין-גם מל' דק ועדין), ואתה "שחור" - (ז.א. לא בהיר ועדין) ועב וגס...

(ב) עיקר הכוונה היתה כלפי הקמת וועד רבני הקללי, שהוקם ע"מ ללחום בבי"ד של השכונה, וכפי שאמר אד"ש בשיחת ש"פ משפטים תשמ"ז, שאותם האנשים שלחמו נגד